

Tehy

Tehy ry
PL 10
00060 TEHY

LAUSUNTO
26.10.2017

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos, THL
Väkivallan ja perheväkivallan torjunnan toimikunta (NAPE)

Asia **Tehyn lausunto koosteesta, joka sisältää toimenpiteet Istanbulin sopimuksen toimeenpanemiseksi yhteistyössä järjestöjen kanssa**

Tehyn näkemyksen mukaan esitetyt toimenpiteet naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi ovat tarpeellisia ja perusteltuja. Naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisy ja vähentäminen ovat tärkeitä yhteiskunnallisia tavoitteita.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt ovat keskeisessä roolissa väkivallan ja perheväkivallan tunnistamisessa ja siihen reagoinnissa. Ammattihenkilöt tapaavat väkivallan uhan ja sen uhreiksi joutuneita naisia esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä, ensihoidossa, ikäihmisten hoidossa ja varhaiskasvatuksessa. Tämän lisäksi ammattihenkilöt, jotka ovat usein naisia, voivat joutua asiakasväkivallan kohteeksi työssään.

Tehy haluaa nostaa tässä lausunnossaan esille naisten työelämässä kohtaaman väkivallan. Naisten altistuminen asiakasväkivallalle työelämässä tulee huomioida osana niiden toimenpiteiden kokonaisuutta, joilla pyritään vähentämään naisiin kohdistuvaa väkivaltaa yhteiskunnassa.

Lisäksi Tehy haluaa tuoda esille ammattihenkilöiden koulutuksen merkityksen väkivallan ehkäisyssä ja siihen reagoinnissa.

Työelämässä naisiin kohdistuva väkivalta

Työolotutkimusten mukaan työssä kohdattu väkivalta on lisääntynyt viimeisen 15 vuoden aikana sosiaali- ja terveydenhuollossa. Sosiaali- ja terveystieteiden ala on naisvaltainen ala. Se on määritelty myös keskimääräistä korkeamman väkivallan uhan alaksi. Naiset kohtaavat työssään väkivaltaa lähes kaksi kertaa miehiä yleisemmin. Naiset ilmoittavat selvästi miehiä enemmän pelkäävänsä joutuvansa työpaikalla väkivallan uhriksi. Terveystieteiden alalla joka kolmas altistuu väkivallalle useita kertoja vuoden aikana. Terveystieteiden alalla myös nuoret työntekijät altistuvat muuta useammin väkivaltilanteille: alle 30-vuotiasta jopa 46 % kokenut asiakasväkivaltaa toistuvasti viimeisen vuoden aikana.

Tehyn näkemyksen mukaan lainsäädäntöä tulisi tarkentaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön aseman osalta niissä tilanteissa, joissa vaarojen arvioinnissa on todettu tavanomaista suurempi väkivallan riski. Työssä, johon liittyy ilmeisen väkivallan uhka, ammattihenkilö tarvitsee vahvempaa oikeudellista suojaa. Työhön, jossa on ilmeisen väkivallan uhka, voitaisiin säätää oma säännös, jossa säädettäisiin rangaistavaksi hoitotyötä tekevän henkilön väkivaltainen vastustaminen tai väkivallalla uhkaaminen. Tämä lisäksi työturvallisuuslain säännöksiä tulisi täydentää väkivallan uhkaa koskevalla

asetuksella. Työturvallisuuslain nykyiset säädökset eivät riittävästi huomioi mm. muualla kuin työnantajan tiloissa tehtävää työtä.

Tehy pitää myös ongelmallisena sitä, että väkivallan uhkan yleisyys ja sen eri muodot sosiaali- ja terveydenhuollossa eivät nykyjärjestelmässä tule viranomaisten tietoon. Tästä syystä tulee kehittää välineitä työpaikkaväkivallan valtakunnalliseen seurantaan ja resursoida voimavaroja tutkimuslaitoksille työpaikkaväkivallan hallinnan parantamiseksi. Tämä tulee ottaa huomioon tulevassa maakunta- ja sote-uudistuksessa.

Ammattiliitot, kuten Tehy, on otettava mukaan kehittämistyöhön, kun etsitään uusia ratkaisuja työpaikkaväkivallan vähentämiseksi.

Ammattihenkilöiden koulutus

Tehyn näkemyksen mukaan Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM), Opetushallituksen (OPH), sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ja Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) vastuulle esitetyt toimet sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön koulutuksen osalta ovat tarkoituksenmukaisia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattiin opiskelevien opiskelijoiden ja työelämässä toimivien ammattihenkilöiden tietoisuutta sekä edellytyksiä toimia osaltaan Istanbulin sopimuksen tavoitteiden mukaisesti tulisi koulutuksella lisätä.

Ammattihenkilöt tarvitsevat koulutusta naiseen kohdistuvan väkivallan ehkäisyyn ja reagointiin liittyen jo silloin, kun he opiskelevat ammattiinsa. Nyt sopimuksen toimeenpanoon liittyvät, ammattihenkilöihin kohdistuvat koulutustoimet, koskevat pääasiassa työuran aikaista lisä- ja täydennyskoulutusta. Tehy näkisi tärkeänä että asia huomioitaisiin jo perusopintojen sisällöissä eri sosiaali- ja terveydenhuollon koulutusaloilla.

Tehy näkisi hyvänä että esimerkiksi THL tuottaisi verkkokoulutusmateriaalia sosiaali- ja terveydenhuollon opiskelijoille ja ammattihenkilöille väkivallan ehkäisyyn ja reagointiin liittyen.

Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden määrän kasvu Suomessa edellyttää opiskelijahuollon kehittämistä siten, että siellä huomioidaan naiseen kohdistuvan väkivallan ehkäiseminen ja siihen reagointi. Suomen kielen taidon kehittäminen jo opiskeluaikana on tärkeää, koska kielitaito helpottaa yhteiskuntaan integroitumisesta ja työ sosiaali- ja terveydenhuollossa vaatii riittävästi kielitaitoa.

Varhaiskasvatuksen rooli väkivallan ehkäisyssä ja siihen reagoinnissa

Varhaiskasvatus osana sosiaalihuoltolain mukaista perhetyötä tukee lapsen ja perheen hyvinvointia. Varhaiskasvatuksessa on mahdollisuus havaita perhe- tai lähisuhdeväkivaltaa kohdanneita lapsia. Tätä kautta on mahdollista reagoida perheessä tapahtuvaan väkivaltaan ja vähentää naiseen kohdistuvaa väkivaltaa. Varhaiskasvatuksen henkilöstö tarvitsee koulutusta väkivallan tunnistamisessa ja siihen reagoinnissa.

Helsingissä 26.10.2017

Rauno Vesivalo
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Lisätietoja:

Mervi Flinkman
Työvoimapolitiittinen asiantuntija
Tehy ry
0400-968324

